

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 6/2006 rd

Regeringens proposition med förslag till lagar om återbäring av accis på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket och om ändring av 10 a § i lagen om accis på flytande bränslen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 23 maj 2006 en proposition med förslag till lagar om återbäring av accis på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket och om ändring av 10 a § i lagen om accis på flytande bränslen (RP 56/2006 rd) till finansutskottet för beredning.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motioner:

- AM 74/2005 rd — Matti Väistö /cent: Lättnader för lantgårdarnas bränslekostnader (remitterades den 13 oktober 2005)
- AM 76/2005 rd — Toimi Kankaanniemi /kd: Kompensation till företagen för högre kostnader för flytande bränsle (remitterades den 13 oktober 2005)

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- regeringsråd Irmeli Virtaranta, finansministeriet
- sektionschef Esa Hiiva, jord- och skogsbruksministeriet
- energiingenjör Antti Saastamoinen, Tullstyrelsen
- överinspektör Ilkka Lahti, Skattestyrelsen
- verkställande direktör Ismo Ojala, Handels- trädgårdsförbundet
- direktör Timo Sipilä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK rf
- jurist Helena Älgars, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC.

Koneyrittäjien liitto ry och finansministeriet har lämnat skriftliga yttranden i ärendet.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Propositionen

Regeringen föreslår en lag om återbäring av accis som ingår i priset på energiprodukter för en-

ergi som använts inom jordbruket. De som bedriver yrkesmässigt jordbruk betalas återbäring på accis utifrån lätt och tung brännolja samt el som använts inom jordbruket. De jordbrukare har rätt

att få accisåterbäring som får direktstöd från Europeiska unionen, kompensationsbidrag, miljöstöd för jordbruket eller nationellt stöd samt de som bedriver spannmålstorkning.

För 2005 betalas ca 15,8 miljoner euro och från och med 2006 ca 19,9 miljoner euro i accisåterbäring.

Accisen ska återbäras på ansökan huvudsakligen i samband med jordbrukets inkomstbeskattning, och på accisåterbäringen tillämpas i regel bestämmelserna om beskattningsförfarande. För energiprodukter som använts 2005 ska accis likväl återbäras enligt en separat ansökan. Det är skatteverket som ansvarar för accisåterbäringen.

I propositionen föreslås vidare att lagen om accis på flytande bränslen ändras och att det accisbelopp som återbärs till dem som bedriver yrkesmässig växthusodling höjs. Dessutom ska sättet att bestämma den nedre gränsen för accisåterbäring ändras.

Propositionen hänför sig till den första tilläggsbudgetpropositionen för 2006 och avses bli behandlad i samband med den.

Propositionen förutsätter att kommissionen underrättas enligt artikel 88 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Motioner

AM 74/2005 rd. I åtgärdsmotionen föreslås som kompensation för prishöjningarna på flytande bränsle att regeringen vidtar åtgärder för att lindra bränslekostnaderna för jordbrukslägenheter.

AM 76/2005 rd. I åtgärdsmotionen föreslås för kompenserande av prishöjningarna på flytande bränsle att regeringen skyndsamt vidtar åtgärder för att kompensera de höjda priserna på flytande bränsle till transport- och växthusföretag och andra företag som förbrukar mycket flytande bränsle för att trygga deras sysselsättning och verksamhetsvillkor.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet tillstyrker lagförslagen med vissa preciseringar i övergångsbestämmelsen.

Propositionen handlar om en ny speciallag om återbäring av accisen på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket. Dessutom ska det nuvarande skattestödet för dem som bedriver yrkesmässig växthusodling höjas i motsvarande mån.

Propositionen bygger på beslutet i mars 2005 om ramarna för statsekonomin för 2006—2009. Enligt beslutet ska produktionskostnaderna inom jordbruket, rennäringen och växthusodlingen sänkas genom lindrigare energibeskattnings på de här områdena. För lättnaderna har reserverats 21,5 miljoner euro per år. Efter avdrag för de administrativa kostnaderna för systemet uppskattas återbäringen från och med 2006 vara 19,9 miljoner euro per år. År 2005 är beloppet efter avdrag för kostnader uppskattningsvis 15,8

miljoner euro. Det svarar proportionellt mot den tid som rambeslutet täcker in, den 11 mars — 31 december 2005. Men i sista hand beror de slutliga kostnadseffekterna av hur stora mängder återbäringsgilla energiprodukter som används inom jordbruket och den yrkesmässiga växthusodlingen över lag och å andar sidan på hur många återbäringsansökningar som lämnas in. — Grunden för återbäring är i sig kopplad uteslutande till den utnyttjade energivolymen: lätt brännolja 3,75 cent/l, tung brännolja 1,75 cent/kg och förbrukad el inom jordbruket 0,23 cent/kwh.

Lättnaden verkställs enligt ansökan och förfarandet är för dem som bedriver yrkesmässigt jordbruk kopplat till inkomstbeskattningen av jordbruk och för dem som bedriver yrkesmässig växthusodling till det redan etablerade förfarandet med återbäring från tullen. Ambitionen har varit att hitta en modell med så låga samlade kostnader som möjligt. Dessutom har man velat

göra förfarandet så enkelt, klart och behändigt för odlarna som möjligt. En bidragande faktor är att betalningsbemyndigandena för EU-stöd och nationella stöd i Södra Finland i praktiken redan har utnyttjats fullt ut. Det går alltså inte längre att inverka på jordbrukets villkor i Södra Finland genom ökat nationellt stöd. Man har i alla fall velat bevara de totala stödproportionerna mellan landets olika delar och mellan olika produktionsriktningar. På grund av detta har det inte varit möjligt att höja stöden per enhet inom det nationella stödet i hela landet och därför har en rättvis modell sökts utanför stödsystemet.

Utskottet anser att regeringens avgöranden i propositionen är motiverade. Även om det föreslagna återbäringsförfarandet komplicerar lagstiftningen och ger upphov till administrativt merarbete har det visat sig vara det bäst genomförbara alternativet av en lång rad möjliga. Det viktigaste är att återbäringsystemet både för dem som bedriver yrkesmässigt jordbruk och dem som bedriver yrkesmässig trädgårdsodling är kopplat till ett redan etablerat förfarande och därmed är relativt lätt att tillämpa. Dessutom kan skatteförvaltningen behandla ansökningarna utan särskilda organisatoriska åtgärder eller nyrekryteringar. Både skatteförvaltningen och tullen anser att den här lösningen är den bäst motiverade och lättast genomförbara ur deras synvinkel.

Utskottet omfattar också definitionen av dem som har rätt till återbäring och återbäringsgrund. Utgångspunkten är att bara de som aktivt bedriver jordbruk ska ha rätt till accisåterbäring. Därför bygger definitionen på dem som får EU-stöd eller nationellt stöd. Dessutom har man velat definiera särskilt alla jordbruksfunktioner på en gård samt sädestorkning. Den föreslagna definitionen täcker därmed in jordbruket i mycket stor omfattning är dessutom noggrant avgränsad.

Enligt utskottets mening är det lätt och relativt behändigt att bevisa också grunden för återbäring: Den som får återbäring bör bevisa hur mycket bränsle som använts inom jordbruket under skatteåret. Man kan t.ex. räkna ut hur mycket brännolja som använts utifrån inköpen och specificera användningsområdena enligt jord-

bruk samt privat hushåll, skogsbruk och hobbyverksamhet. Däremot kräver propositionen ingen lagerinventering.

Utskottet har därmed ingenting att anmärka på i fråga om sakinnehållet. I övergångsbestämmelsen i den nya lagen saknas däremot av misstag en passus om att när återbäringen för 2005 räknas ut beaktas 81 procent av den använda mängden brännolja och el som godkänts som grund för återbäringen. Meningen har varit att betala återbäring för 2005 bara för den tid som omfattas av rambeslutet, som också framgår av motiveringen, och därför föreslår utskottet att övergångsbestämmelsen preciseras på denna punkt. Lösningen är densamma i det andra lagförslaget i fråga om dem som bedriver yrkesmässig växthusodling.

I övergångsbestämmelsen konstateras vidare att samfund och samfällda förmåner inte har rätt till återbäring för brännolja eller el som de använt under skatteåret 2005, om deras räkenskapsperiod har gått ut mellan den 1 januari 2005 och den 10 mars 2005. Utskottet föreslår att bestämmelsen kompletteras med sammanslutningar. Meningen är att energiprodukter som använts under 2004 inte omfattas av återbäring. Det gäller sammanslutningar i samma mån som samfund och samfällda förmåner. — Om räkenskapsperioden har gått ut den 11 mars eller senare bestäms rätten till återbäring utifrån allmänna bestämmelser.

Motionerna

Utskottet ställer sig avböjande till åtgärdsmotionerna.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår finansutskottet

att lagförslag 2 godkänns utan ändringar

att lagförslag 1 godkänns i enlighet med propositionen men en i 23 § övergångsbestämmelse med ändringar (Utskottets ändringsförslag) och

att åtgärdsmotionerna AM 74/2005 rd och AM 76/2005 rd förkastas.

Utskottets ändringsförslag

1. lagförslag

23 §

Övergångsbestämmelser

För brännolja och el som har använts under skatteåret 2005 skall accisåterbäring sökas senast den 30 november 2006 på en blankett som Skattestyrelsen särskilt har fastställt. Av den mängd brännolja och el som använts under 2005

och som godkänts som grund för återbäringen beaktas, när återbäringen räknas ut, 81 procent av den använda mängden.

Samfund, samfälliga förmåner och sammanlutningar har likväl inte rätt till återbäring för brännolja eller el som de använt under skatteåret 2005, om deras räkenskapsperiod har gått ut mellan den 1 januari 2005 och den 10 mars 2005. För accisåterbäring för skatteåret 2005 ansvarar det skatteverk enligt 6 § i lagen om beskattningsförfarande som verkställer sökandens inkomstbeskattning eller något annat skatteverk som Skattestyrelsen bestämmer. (Nytt 2 mom.)

(3 mom. som 2 mom. i RP)

Helsingfors den 6 juni 2006

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Markku Koski /cent
vordf. Matti Ahde /sd
medl. Christina Gestrin /sv
Kyösti Karjula /cent
Jari Koskinen /saml
Maija-Liisa Lindqvist /cent
Mika Lintilä /cent
Tuija Nurmi /saml
Pirkko Peltomo /sd
Iivo Polvi /vänst
Markku Rossi /cent

Matti Saarinen /sd
Anni Sinnemäki /gröna
Irja Tulonen /saml
Kari Uotila /vänst (delvis)
Jukka Vihriälä /cent
ers. Bjarne Kallis /kd
Esko Kiviranta /cent
Mikko Kuoppa /vänst (osittain)
Olli Nepponen /saml
Maija Rask /sd
Pia Viitanen /sd.

I den avgörande behandlingen deltog

utskottsråd Maarit Pekkanen.

RESERVATION

Motivering

Propositionen (RP 56/2006 rd) om återbäring av accis på vissa energiprodukter som använts inom jordbruket anknyter till den första tilläggsbudgeten för 2006 och är avsedd att behandlas i samband med den. Propositionen tar upp klara problem, som utskottsmajoriteten emellertid inte ansett det behövt att åtgärda.

Genom propositionen skapas en ny och helt exceptionell praxis för återbäring av energiacciser inom lantbruket. Det nya systemets administrativa utgifter avdras från de restituerade beloppen. I finansramarna för 2006—2009 konstateras att produktionskostnaderna inom jordbruket, rennärningen och växthusodlingen ska sänkas genom lindrigare energibeskattnings på de här områdena. För lättnaderna har reserverats 21,5 miljoner euro per år. I tilläggsbudgetpropositionen för 2006 (RP 55/2006 rd) konstateras att det för lindringen reserverats det nämnda beloppet, inkluderande de administrativa kostnaderna. År 2005 är beloppet efter avdrag för kostnader uppskattningsvis sålunda 15,8 miljoner euro och från 2006 sammanlagt ca 19,9 miljoner euro.

Vi känner inte till motsvarande situationer där de skattskyldiga har varit tvungna att betala skatteförvaltningens kostnader. Denna nya praxis är förvånande, i synnerhet när det i propositionen föreslås en restitutionsmodell enligt vilken återbäringen huvudsakligen från och med 2006 ska knytas till jordbrukets inkomstskattedeklaration. De sökande som omfattas av denna deklaration kunde därmed lämna in sin återbäringsansökan som en bilaga till inkomstskattedeklara-

tionen. I propositionen motiveras inte på minsta vis varför de som får återbäring ska stå för de administrativa kostnaderna. Det är alltså fråga om ett politiska beslut som försätter medborgarna i en ojämlik ställning.

Det är emellertid klart att det behövs något slags beslut om sänkning av produktionskostnaderna inom jordbruket, rennärningen och växthusodlingen. I lagsförslagets 5 § föreslås en nedre gräns om 50 euro för återbäringar. Detta belopp är rejält mycket högre än exempelvis vid inkomstskatteåterbäring. Det minsta återbäringsbeloppet borde ligga på 5 euro.

Förslag

Med stöd av det ovan sagda föreslår vi

att lagförslag 2 godkänns utan ändringar och

att lagförslag 1 godkänns enligt utskottets betänkande men 5 § ändrat som följer:

Lagförslag 1

5 §

Återbäringens minimibelopp

Skatten återbärs inte, om återbäringsbeloppet understiger 5 euro.

Helsingfors den 6 juni 2006

Jari Koskinen /saml
Tuija Nurmi /saml
Iivo Polvi /vänst
Irja Tulonen /saml

Kari Uotila /vänst
Bjarne Kallis /kd
Olli Nepponen /saml